

Veri Tabanı Sistemleri

NoSQL

H. Turgut Uyar   Şule Öğüdücü

2005-2016

License

© 2005-2016 T. Uyar, Ş. Öğüdücü

You are free to:

- Share – copy and redistribute the material in any medium or format
- Adapt – remix, transform, and build upon the material

Under the following terms:

- Attribution – You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made.
- NonCommercial – You may not use the material for commercial purposes.
- ShareAlike – If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

For more information:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Read the full license:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/legalcode>

Konular

- 1 NoSQL
  - Giriş
  - Serileştirme: JSON
  - Anahtar-Değer Depoları
  - Belge Depoları
- 2 XML Veri Tabanları
  - Serileştirme: XML
- 3 Çizge Veri Tabanları

Konular

1 NoSQL

- Giriş
- Serileştirme: JSON
- Anahtar-Değer Depoları
- Belge Depoları

2 XML Veri Tabanları

- Serileştirme: XML

3 Çizge Veri Tabanları

Bağıntı Modeli

- bağıntı modeli her türlü problem için en iyi çözüm olmayabilir
- kullanıcı tercihlerini saklama
- Wikipedia sayfalarındaki veriyi işleme
- sosyal ağ oluşturma

Örnek: Kullanıcı Tercihleri

- kullanıcı, tercih tipi, seçilen seçenek
- örnek iş:
belirli bir kullanıcının bildirim ayarını sorgulamak
- SQL kullanıldığında yapılacak karmaşık sorgulamalara gerek yok

Örnek: Kullanıcı Tercihleri

- kullanıcı, tercih tipi, seçilen seçenek
- örnek iş:
belirli bir kullanıcının bildirim ayarını sorgulamak
- SQL kullanıldığında yapılacak karmaşık sorgulamalara gerek yok

Örnek: Wikipedia Sayfaları

Casino Royale (2006 film)

From Wikipedia, the free encyclopedia

This article is about the 2006 film. For the 1967 film, see [Casino Royale \(1967 film\)](#). For other uses, see [Casino Royale \(disambiguation\)](#).

Casino Royale (2006) is the twenty-first film in the [Eon Productions James Bond film series](#) and the first to star [Daniel Craig](#) as the fictional M16 agent [James Bond](#). Directed by [Martin Campbell](#) and written by [Neal Purvis](#) & [Robert Wade](#) and [Paul Haggis](#), the film marks the third screen adaptation of [Ian Fleming's 1953 novel of the same name](#). *Casino Royale* is set at the beginning of Bond's career as Agent 007, just as he is earning his [licence to kill](#). After preventing a terrorist attack at [Miami International Airport](#), Bond falls in love with [Vesper Lynd](#), the treasury employee assigned to provide the money he needs to bankrupt a terrorist financier, [Le Chiffre](#), by beating him in a high-stakes [poker](#) game. The [story arc](#) continues in the following Bond film, *Quantum of Solace* (2008), with explicit references to characters and events in *Spectre* (2015).

Casino Royale [reboots](#) the series, establishing a new [timeline](#) and narrative framework not meant to [precede](#) or [succeed](#) any previous Bond film,^{[3][4]} which allows the film to show a less experienced and more vulnerable Bond.^[5] Additionally, the character [Miss Money Penny](#) is, for the first time in the series, completely absent.^[6] Casting the film involved a widespread search for a new actor to portray James Bond, and significant controversy surrounded Craig when he was selected to succeed [Pierce Brosnan](#) in October 2005. Location filming took place in the [Czech Republic](#), the Bahamas, Italy and the United Kingdom with interior sets built at [Pinewood Studios](#). Although part of the storyline is set in

- yapısal ve yapısal olmayan verinin birleşimi
- örnek iş:
Daniel Craig'ın rol aldığı bütün James Bond filmlerinin ilk paragrafı
- bağıntı olarak temsil etmek zor

Örnek: Wikipedia Sayfaları

Casino Royale (2006 film)

From Wikipedia, the free encyclopedia

This article is about the 2006 film. For the 1967 film, see [Casino Royale \(1967 film\)](#). For other uses, see [Casino Royale \(disambiguation\)](#).

Casino Royale (2006) is the twenty-first film in the [Eon Productions James Bond film series](#) and the first to star [Daniel Craig](#) as the fictional M16 agent [James Bond](#). Directed by [Martin Campbell](#) and written by [Neal Purvis](#) & [Robert Wade](#) and [Paul Haggis](#), the film marks the third screen adaptation of [Ian Fleming's 1953 novel of the same name](#). *Casino Royale* is set at the beginning of Bond's career as Agent 007, just as he is earning his [licence to kill](#). After preventing a terrorist attack at [Miami International Airport](#), Bond falls in love with [Vesper Lynd](#), the treasury employee assigned to provide the money he needs to bankrupt a terrorist financier, [Le Chiffre](#), by beating him in a high-stakes [poker](#) game. The [story arc](#) continues in the following Bond film, *Quantum of Solace* (2008), with explicit references to characters and events in *Spectre* (2015).

Casino Royale [reboots](#) the series, establishing a new [timeline](#) and narrative framework not meant to [precede](#) or [succeed](#) any previous Bond film,^{[3][4]} which allows the film to show a less experienced and more vulnerable Bond.^[5] Additionally, the character [Miss Moneypenny](#) is, for the first time in the series, completely absent.^[6] Casting the film involved a widespread search for a new actor to portray James Bond, and significant controversy surrounded Craig when he was selected to succeed [Pierce Brosnan](#) in October 2005. Location filming took place in the [Czech Republic](#), the Bahamas, Italy and the United Kingdom with interior sets built at [Pinewood Studios](#). Although part of the storyline is set in

- yapısal ve yapısal olmayan verinin birleşimi
- örnek iş:
Daniel Craig'ın rol aldığı bütün James Bond filmlerinin ilk paragrafı
- bağıntı olarak temsil etmek zor

Örnek: Sosyal Ağ

- kullanıcılar: ID, isim, yaş, cinsiyet, ...
- arkadaşlar: ID1, ID2
- örnek iş:
  - bir kullanıcının bütün arkadaşlarını bul
  - bir kullanıcının bütün arkadaşlarının arkadaşlarını bul
  - bir kullanıcının erkek arkadaşlarının kadın arkadaşlarını bul
  - bir kullanıcının arkadaşlarının arkadaşlarının ... arkadaşlarını bul
- çok fazla sayıda karmaşık katma işlemi

Örnek: Sosyal Ağ

- kullanıcılar: ID, isim, yaş, cinsiyet, ...
- arkadaşlar: ID1, ID2
- örnek iş:
  - bir kullanıcının bütün arkadaşlarını bul
  - bir kullanıcının bütün arkadaşlarının arkadaşlarını bul
  - bir kullanıcının erkek arkadaşlarının kadın arkadaşlarını bul
  - bir kullanıcının arkadaşlarının arkadaşlarının ... arkadaşlarını bul
- çok fazla sayıda karmaşık katma işlemi

Problemler: Temsil

- yapısal ve yarı yapısal veriyi işlemek zor
- hiyerarşi ve yakınlığı temsil etmek zor
- katı şema: her satırda her sütun için değer olmalı
- uygulanamaz olsa bile
- önceden sabitlenmiş
- değişiklik yapmak için: kapat, tabloyu değiştir, yeniden başlat

Problemler: Temsil

- yapısal ve yarı yapısal veriyi işlemek zor
- hiyerarşi ve yakınlığı temsil etmek zor
- katı şema: her satırda her sütun için değer olmalı
- uygulanamaz olsa bile
- önceden sabitlenmiş
- değişiklik yapmak için: kapat, tabloyu değiştir, yeniden başlat

Problemler: Ölçekleme

- veri miktarı artınca:
- büyütme (scale up): daha hızlı işlemci
- bir yere kadar çalışır
- genişletme (scale out): daha fazla işlemci
- sıradan donanım

Problemler: Ölçekleme

- veri miktarı artınca:
- büyütme (scale up): daha hızlı işlemci
- bir yere kadar çalışır
- genişletme (scale out): daha fazla işlemci
- sıradan donanım

NoSQL

- NoSQL $\neq$ “SQL kullanma”
- Not Only SQL
- bazı parçalar için bağıntı diğer parçalarda farklı veri yapıları
- anahtar-değer depoları
- sütun ailesi depoları
- belge depoları
- çizge veri tabanları

NoSQL

- NoSQL $\neq$ “SQL kullanma”
- Not Only SQL
- bazı parçalar için bağıntı diğer parçalarda farklı veri yapıları
- anahtar-değer depoları
- sütun ailesi depoları
- belge depoları
- çizge veri tabanları

NoSQL İlkeleri

- esnek şemalar
- performans odaklı
- katma işlemi yok
- büyük kapsamlı ölçeklenebilirlik
- ulaşılabilirliğe odaklı
- güncellemelere her zaman izin verilir

NoSQL İlkeleri

- esnek şemalar
- performans odaklı
- katma işlemi yok
- büyük kapsamlı ölçeklenebilirlik
- ulaşılabilirliğe odaklı
- güncellemelere her zaman izin verilir

NoSQL İlkeleri

- esnek şemalar
- performans odaklı
- katma işlemi yok
- büyük kapsamlı ölçeklenebilirlik
- ulaşılabilirliğe odaklı
- güncellemelere her zaman izin verilir

NoSQL İlkeleri

- esnek şemalar
- performans odaklı
- katma işlemi yok
- büyük kapsamlı ölçeklenebilirlik
- ulaşılabilirliğe odaklı
- güncellemelere her zaman izin verilir

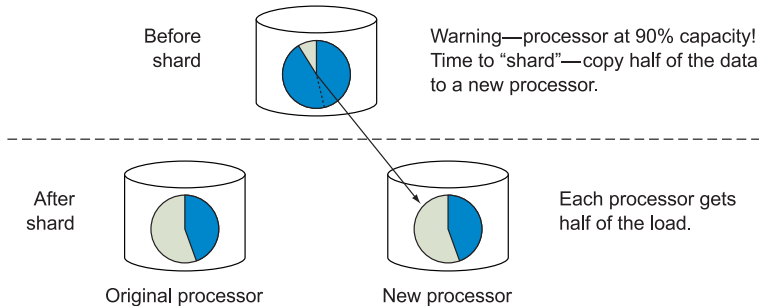
Ulaşılabilirlik / Tutarlılık

- ulaşılabilirliğe odaklı → tutarlılık gevşek
- daha az hareket yönetimi garantisi
- ACID yerine **BASE**
- Basic availability (temel ulaşılabilirlik)
- Soft state (gevşek durum)
- Eventual consistency (er geç tutarlılık)

Parçalama

- bir sunucu veri depolama kapasitesinin sınırına gelirse
- **parçalama**: veriyi parçalara ayır (sharding)
- parçaları dağıtık sunuculara paylaştır
- verimi artırır
- daha fazla sunucu → daha fazla risk noktası

Parçalama

Çoğaltma

- veriyi farklı sunucularda çoğalt
- hata toleransını artırır
- kopyalar farklı olabilir
- **er geç tutarlı**: anlık tutarsızlıklara izin var
- sistem durduğunda bütün kopyalar aynı

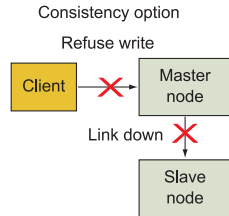
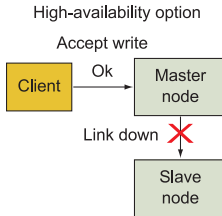
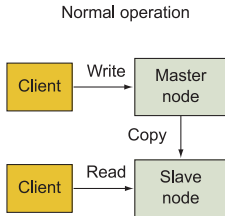
CAP Özellikleri

- **tutarlılık** (Consistency):
bütün istemciler dağıtık sistemden gelen verinin aynı güncel versiyonuna erişebilir
- **ulaşılabilirlik** (Availability):
çoğaltılmış veri parçaları arasındaki iletişim hataları güncellemeyi engellemez
- **bölümleme toleransı** (Partition tolerance):
bölümler arasında bağlantı hatası olsa bile sistem çalışmaya devam eder

CAP Teoremi

- Dağıtık bir veri tabanı CAP özelliklerinin en fazla ikisine sahip olabilir.
(Eric Brewer - 2000)

CAP

Serileştirme

- bir nesne hangi biçimde kaydedilebilir?
- basit çözüm: katar
- seri biçim
- yazma sırasında: nesne → seri biçim (**serileştirme**)
- okuma sırasında: seri biçim → nesne (geri oluşturma)

Serileştirme

- bir nesne hangi biçimde kaydedilebilir?
- basit çözüm: katar
- seri biçim
- yazma sırasında: nesne → seri biçim (**serileştirme**)
- okuma sırasında: seri biçim → nesne (geri oluşturma)

Serileştirme Biçimleri

- yaygın biçimler: XML, JSON
- insanlar okuyabilir
- veri değişimi için elverişli
- yarı yapısal veriyi tutmak için elverişli

Konular

1 NoSQL

- Giriş
- Serileştirme: JSON
- Anahtar-Değer Depoları
- Belge Depoları

2 XML Veri Tabanları

- Serileştirme: XML

3 Çizge Veri Tabanları

JSON

- JavaScript Object Notation
- taban değerler: sayı, katar, ...
- nesneler: anahtar-değer çifti kümeleri
- değer dizileri
- içiçe geçmiş yapı

JSON Örneği

```
{  
  "title": "The Usual Suspects",  
  "year": 1995,  
  "score": 8.7,  
  "votes": 35027,  
  "director": "Bryan Singer",  
  "cast": [  
    "Gabriel Byrne",  
    "Benicio Del Toro"  
  ]  
}
```

JSON Example

```
[  
  {  
    "title": "The Usual Suspects",  
    "year": 1995,  
    ...  
  },  
  ...  
  {  
    "title": "Being John Malkovich",  
    "year": 1999,  
    ...  
  }  
]
```

Geçerli Belgeler

- JSON Schema

Sorgulama Dili

- yaygın kullanılan, bildirim temelli sorgulama dili yok
- programlama ile veri işleme

Konular

- 1 NoSQL
  - Giriş
  - Serileştirme: JSON
  - **Anahtar-Değer Depoları**
  - Belge Depoları
- 2 XML Veri Tabanları
  - Serileştirme: XML
- 3 Çizge Veri Tabanları

Anahtar-Değer Deposu

- model: (anahtar, değer) çiftleri
- anahtarlar üzerinden dizinleniyor
- anahtarlar **eşsiz**
- değerler herhangi bir büyük veri olabilir (BLOB gibi)
- çok basit arayüz: put, get, delete
- değerler üzerinden sorgulama yok
- ürünler: Redis, Riak, Memcache, Amazon DynamoDB

Anahtar-Değer Deposu

- model: (anahtar, değer) çiftleri
  - anahtarlar üzerinden dizinleniyor
  - anahtarlar **eşsiz**
  - değerler herhangi bir büyük veri olabilir (BLOB gibi)
  - çok basit arayüz: put, get, delete
  - değerler üzerinden sorgulama yok
- ürünler: Redis, Riak, Memcache, Amazon DynamoDB

Anahtar-Değer Deposu

- model: (anahtar, değer) çiftleri
- anahtarlar üzerinden dizinleniyor
- anahtarlar **eşsiz**
- değerler herhangi bir büyük veri olabilir (BLOB gibi)
- çok basit arayüz: put, get, delete
- değerler üzerinden sorgulama yok
- ürünler: Redis, Riak, Memcache, Amazon DynamoDB

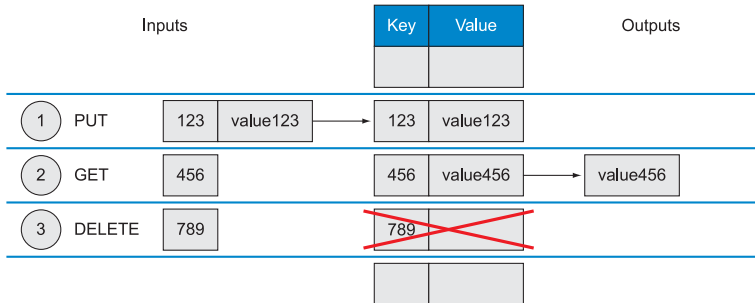
Anahtar-Değer Deposu Örnekleri

- web sayfası ön belleğe alma
- anahtar: URL, değer: web sayfası
- görüntü deposu
- anahtar: görüntünün yolu, değer: görüntü

Anahtar-Değer Deposu Örnekleri

- web sayfası ön belleğe alma
- anahtar: URL, değer: web sayfası
- görüntü deposu
- anahtar: görüntünün yolu, değer: görüntü

Anahtar-Değer Deposu

Anahtar-Değer Depoları

- kayıtların anahtarlara göre sunuculara dağıtılması
- gelişmiş: değer alanında veri yapısı
- veri sadece blob tipinde değil

Sütun Ailesi Depoları

- anahtar bir (satır, sütun) çifti
- seyrek matris
- gelişmiş anahtarlar: (satır, sütun ailesi, sütun, zaman damgası)
- sütun ailesi: sütun grubu
- zaman damgası: zaman içinde birden fazla değer saklanır
- ürünler: Apache Cassandra, Apache HBase, Google BigTable

Sütun Ailesi Depoları

- anahtar bir (satır, sütun) çifti
- seyrek matris
- gelişmiş anahtarlar: (satır, sütun ailesi, sütun, zaman damgası)
- sütun ailesi: sütun grubu
- zaman damgası: zaman içinde birden fazla değer saklanır
- ürünler: Apache Cassandra, Apache HBase, Google BigTable

Sütun Ailesi Depo Örneği

- kullanıcı tercihleri
- gizlilik ayarları, iletişim bilgileri, bildirimler, ...
- genellikle 100 alandan az, 1 KB
- sadece kullanıcı değişiklik yapıyor: ACID özelliklerine gerek yok
- çoğunlukla okuma işlemi
- hızlı ve ölçeklenebilir olması gerekiyor

Konular

1 NoSQL

- Giriş
- Serileştirme: JSON
- Anahtar-Değer Depoları
- Belge Depoları

2 XML Veri Tabanları

- Serileştirme: XML

3 Çizge Veri Tabanları

Belge Depoları

- model: (anahtar, belge) çifti
- belge: JSON biçimli veri
- belge içeriğine göre sorgu
- belgeler otomatik olarak dizinlenir
- belgeler gruplanır: hiyerarşik yapı
- ürünler: MongoDB, CouchDB
- uygulama örneği: içerik yönetim sistemleri

MongoDB Ekleme Örneği

```
itucsd.db.movies.insert(  
  {  
    "title": "Ed Wood",  
    "year": 1994,  
    "score": 7.8,  
    "votes": 6587,  
    "director": "Tim Burton",  
    "cast": [  
      "Johnny Depp"  
    ]  
  }  
)
```

MongoDB Ekleme Örneği

```
itucsd.db.movies.insert(  
  {  
    "title": "Three Kings",  
    "year": 1999,  
    "score": 7.7,  
    "votes": 10319,  
    "cast": [  
      "George Clooney",  
      "Spike Jonze"  
    ]  
  }  
)
```

MongoDB Bulma Örneği

```
itucsd.db.movies.find()
```

```
itucsd.db.movies.find(  
  {"year": 1999}  
)
```

```
itucsd.db.movies.find(  
  {"year": {$gt 1999}}  
)
```

Konular

- 1 NoSQL
  - Giriş
  - Serileştirme: JSON
  - Anahtar-Değer Depoları
  - Belge Depoları
- 2 XML Veri Tabanları
  - Serileştirme: XML
- 3 Çizge Veri Tabanları

XML

- XML kendisi bir dil değil
- dil tanımlama kuralları
- XML ile tanımlanmış diller:
XHTML, DocBook, SVG, ...
- XML ile bağlantılı diller:
XPath, XQuery, XSL Transforms, ...

XML Yapısı

- ağaç yapısı
- düğümler: *elemanlar*
- elemanlar açılış-kapanış takıları ile gösterilir
- içiçe geçen elemanlar ağaç yapısı oluşturur
- boş elemanlar: kendi kapanan takılar
- elemanların nitelikleri olabilir
- elemanların karakter verileri olabilir (CDATA)

XML Örneği: XHTML

```
<html>
<head>
<title>...</title>
<meta charset="utf-8" />
</head>
<body>
<h1>...</h1>
<p>...</p>

</body>
</html>
```

XML Örneği: Film

```
<movie color="Color">  
<title>The Usual Suspects</title>  
<year>1995</year>  
<score>8.7</score>  
<votes>35027</votes>  
<director>Bryan Singer</director>  
<cast>  
<actor>Gabriel Byrne</actor>  
<actor>Benicio Del Toro</actor>  
</cast>  
</movie>
```

XML Örneği: Filmler

```
<movies>
<movie color="Color">
<title>The Usual Suspects</title>
<year>1995</year>
...
</movie>
<movie color="Color">
<title>Being John Malkovich</title>
<year>1999</year>
...
</movie>
...
</movies>
```

İyi Biçimlendirilmiş Belge

- iyi biçimlendirilmiş: XML kurallarına uygun
- sözdizimsel olarak doğru
- tek bir kök düğüm
- elemanlar düzgün biçimde içiçe geçmiş: uygun takılar
- elemanların nitelikleri tekil
- XML ayrıştırıcılar iyi biçimlendirilmiş XML dökümanlarını
DOM (Document Object Model) nesnelere çevirirler

İyi Biçimlendirilmiş Belge

- **iyi biçimlendirilmiş**: XML kurallarına uygun
- sözdizimsel olarak doğru
- tek bir kök düğüm
- elemanlar düzgün biçimde içiçe geçmiş: uygun takılar
- elemanların nitelikleri tekil
- XML ayrıştırıcılar iyi biçimlendirilmiş XML dökümanlarını **DOM** (Document Object Model) nesnelere çevirirler

Geçerli Belge

- **geçerli**: uygulama alanı kurallarına uygun
- anlamsal olarak doğru
- DTD, XML şema
- XML ayrıştırıcılar geçerliliği de kontrol ediyorlar

Geçerli Belge

- **geçerli**: uygulama alanı kurallarına uygun
- anlamsal olarak doğru
- DTD, XML şema
- XML ayrıştırıcılar geçerliliği de kontrol ediyorlar

XML Veri Tabanları

- belge depolarının bir türü
- belge: XML biçimlendirilmiş veri
- XPath ile sorgulama
- ürünler: Oracle Berkeley DBXML, BaseX, eXist

XPath

- XPath: XML belgelerinden düğüm ve veri çekme
- aranılan düğümlerin yolu: yol adımları zinciri
- kök düğümünden başlanarak (mutlak)
- bulunulan düğümden başlanarak (bağıl)

XPath Örnekleri

- bütün filmler: `/movies/movie`
- bu filmin oyuncularını: `./cast/actor`
- `../../year`

Yol Adımları

- yol adımı yapısı:
`axis::node_selector[predicate]`
- eksen: nerede aranacak?
- seçici: ne aranacak?
- yüklem: hangi koşula uyanlar aranacak?

Eksenler

- child: bütün çocuklarda, bir düzey (varsayılan eksen)
- descendant: bütün çocuklarda, rekürsif olarak (kısa gösterilim: //)
- parent: anne düğümde, bir düzey
- ancestor: bütün anne düğümlerde, köke kadar
- attribute: nitelikler (kısa gösterilim: @)
- following-sibling: sonra gelen kardeşlerde
- preceding-sibling: önce gelen kardeşlerde
- ...

Düğüm Seçiciler

- düğüm takısı
- düğüm niteliği
- düğüm metni: `text()`
- düğümün bütün çocukları: `*`

XPath Örnekleri

- bütün yönetmenlerin isimleri:
`/movies/movie/director/text()`
`//director/text()`
- bu filmdeki bütün oyuncular:
`./cast/actor`
`./actor`
- bütün filmlerin renkleri:
`//movie/@color`
- bundan sonraki filmlerin puanları:
`./following-sibling::movie/score`

XPath Örnekleri

- bütün yönetmenlerin isimleri:
`/movies/movie/director/text()`
`//director/text()`
- bu filmdeki bütün oyuncular:
`./cast/actor`
`./actor`
- bütün filmlerin renkleri:
`//movie/@color`
- bundan sonraki filmlerin puanları:
`./following-sibling::movie/score`

XPath Örnekleri

- bütün yönetmenlerin isimleri:
`/movies/movie/director/text()`
`//director/text()`
- bu filmdeki bütün oyuncular:
`./cast/actor`
`./actor`
- bütün filmlerin renkleri:
`//movie/@color`
- bundan sonraki filmlerin puanları:
`./following-sibling::movie/score`

XPath Örnekleri

- bütün yönetmenlerin isimleri:
`/movies/movie/director/text()`
`//director/text()`
- bu filmdeki bütün oyuncular:
`./cast/actor`
`./actor`
- bütün filmlerin renkleri:
`//movie/@color`
- bundan sonraki filmlerin puanları:
`./following-sibling::movie/score`

XPath Yüklemleri

- düğüm sırası sınaması: `[position]`
- çocuk varlığı sınaması: `[child_tag]`
- çocuk değeri sınaması: `[child_tag="value"]`
- nitelik varlığı sınaması: `[@attribute]`
- nitelik değeri sınaması: `[@attribute="value"]`

XPath Yüklemleri

- düğüm sırası sınaması: `[position]`
- çocuk varlığı sınaması: `[child_tag]`
- çocuk değeri sınaması: `[child_tag="value"]`
- nitelik varlığı sınaması: `[@attribute]`
- nitelik değeri sınaması: `[@attribute="value"]`

XPath Yüklemleri

- düğüm sırası sınaması: `[position]`
- çocuk varlığı sınaması: `[child_tag]`
- çocuk değeri sınaması: `[child_tag="value"]`
- nitelik varlığı sınaması: `[@attribute]`
- nitelik değeri sınaması: `[@attribute="value"]`

XPath Örnekleri

- birinci filmin başlığı:
`/movies/movie[1]/title`
- 1997 yılında çekilmiş filmler:
`movie[year="1997"]`
- siyah-beyaz filmler:
`movie[@color="BW"]`

XPath Örnekleri

- birinci filmin başlığı:
`/movies/movie[1]/title`
- 1997 yılında çekilmiş filmler:
`movie[year="1997"]`
- siyah-beyaz filmler:
`movie[@color="BW"]`

XPath Örnekleri

- birinci filmin başlığı:
`/movies/movie[1]/title`
- 1997 yılında çekilmiş filmler:
`movie[year="1997"]`
- siyah-beyaz filmler:
`movie[@color="BW"]`

Çizge Veri Tabanları

- model: düğümler ve ayrıtlar
- düğümlerin özellikleri var
- ayrıtların etiketleri var
- ilişki içerikli veri: sosyal ağlar, ...
- katma yerine geçiş
- ürünler: Neo4J

Çizge Veri Tabanları

- uygun işler:
en kısa yol, arkadaşların arkadaşları,
belli özellikteki komşu düğümler
- ölçeklenmesi zor
- bildirim temelli sorgulama dili: Cypher, Gremlin

Çizge Veri Tabanları

- uygun işler:
en kısa yol, arkadaşların arkadaşları,
belli özellikteki komşu düğümler
- ölçeklenmesi zor
- bildirim temelli sorgulama dili: Cypher, Gremlin

Çizge Veri Tabanları

- uygun işler:
en kısa yol, arkadaşların arkadaşları,
belli özellikteki komşu düğümler
- ölçeklenmesi zor
- bildirim temelli sorgulama dili: Cypher, Gremlin

Cypher

- başlangıç düğümlerini bul
- ilişkileri izle ve getir
- değerleri değiştir ve/veya getir

Cypher: Döğümler

- (name)
- (name:Type)
- (name:Type {attributes})

(matrix)

(matrix:Movie)

(matrix:Movie {title: "The Matrix"})

(matrix:Movie {title: "The Matrix", released: 1997})

Cypher: İlişkiler

- yönsüz: --
- yönlü: --> <--
- detayları ile: -[]-

-[role]->

-[role:ACTED_IN]->

-[role:ACTED_IN {roles: ["Neo"]}]>

Cypher: Örüntüler

- Düğümleri ve ilişkileri birleştir
- örüntülere isim ver

```
(keanu:Person {name: "Keanu Reeves"} )  
-[role:ACTED_IN {roles: ["Neo"]} ]->  
(matrix:Movie {title: "The Matrix"} )
```

```
acted_in = (:Person)-[:ACTED_IN]->(:Movie)
```

Cypher: Veri Yaratma

```
CREATE (:Movie {title: "The Matrix", released: 1997})
```

```
CREATE (p:Person {name: "Keanu Reeves", born: 1964})  
RETURN p
```

```
CREATE (a:Person {name: "Tom Hanks", born:1956 })  
  -[r:ACTED_IN {roles: ["Forrest"]}]->  
    (m:Movie {title: "Forrest Gump", released: 1994})  
CREATE (d:Person {name: "Robert Zemeckis", born: 1951})  
  -[:DIRECTED]-> (m)  
RETURN a, d, r, m
```


Cypher: Örüntüleri Eşleştirme

```
MATCH (m:Movie)
RETURN m
```

```
MATCH (p:Person {name:"Keanu Reeves"})
RETURN p
```

```
MATCH (p:Person {name:"Tom Hanks"})
  -[r:ACTED_IN]-> (m:Movie)
RETURN m.title, r.roles
```

References

Supplementary Reading

- Making Sense of NoSQL, by Dan McCreary and Ann Kelly, Manning Publications
- The Neo4J Manual: Tutorials
<http://neo4j.com/docs/stable/tutorials.html>